

10/328- 17632/45436

MİLLÎYET ve KALKINMA PARTİSİ	
T.B.M.M. Grup Başkanlığı	
Tarih :	24.11.2005
Sayı :	1013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizdeki elma üreticilerinin sorunları, ihracata teşvik verilmesindeki sıkıntılar, atmosfer basınçlı soğuk hava depolarının elma üretim merkezlerinde desteklenmesi ile ilgili Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Uğur ÇETİN
Niğde Milletvekili ve
22 Milletvekili

- 1.- Mahmut Uğur ÇETİN- Niğde
- 2.- Abdullah ÇETİNKAYA-Konya
- 3.- Ahmet IŞIK-Konya
- 4.- Osman SEYFİ-Nevşehir
- 5.- Fikret BADAZLI-Antalya
- 6.- Mahmut KAPLAN-Şanlıurfa
- 7.- Ahmet YAŞAR-Aksaray
- 8.- Resul TOSUN-Tokat
- 9.- Muharrem CANDAN-Konya
- 10.- İlhan ALBAYRAK-İstanbul
- 11.- Ayhan Zeynep TEKİN BÖRÜ-Adana
- 12.- Ali ER-Mersin
- 13.- Cahit CAN-Sinop
- 14.- Recep ÖZEL-Isparta
- 15.- Mehmet ALP-Burdur
- 16.- Mehmet ÖZLEK-Şanlıurfa
- 17.- Selahattin DAĞ-Mardin
- 18.- Mevlüt AKGÜN-Karaman
- 19.- Cavit TORUN-Diyarbakır
- 20.- Şükrü ÖNDER-Yalova
- 21.- Ali Yüksel KAVUŞTU-Çorum
- 22.- Gülseren TOPUZ-İstanbul
- 23.- Mehmet Fehmi UYANIK-Diyarbakır

GENEL GEREKÇE:

Dünyada elmayı en çok üreten ülkelerden birisiyiz. Gene dünyada elmayı en çok tüketen yegane ülkeyiz. Maalesef ürettiği elmanın yarısını telef eden, çöpe döken tek ülkeyiz.

Sahip olduğumuz potansiyele rağmen değerlendiremediğimiz tarım ürünlerinden birisi elma. Anadolu bir çok bitki ve ürünün olduğu gibi elmanın da anavatanıdır. Türkiye'deki elma üretiminin yaklaşık yarısını sırasıyla Isparta, Niğde, Karaman illeri gerçekleştiriyor. Bu illeri sırasıyla Denizli, Konya ve Çanakkale izlemektedir.

Dünya da elma üreten ülkeler arasında Türkiye, yıllık ortalama 2.5 milyon tonluk üretimi ile 3. sırada yer alır. Dünya gıda örgütü (fao) kayıtlarına göre dünya elma üretimi 58 milyon ton olarak tahmin ediliyor. Çin yıllık ortalama 20 milyon ton üretimle ilk sırada yer alırken, ABD'nin üretimi 3,8 milyon ton dur. Fransa, İran, İtalya, Polonya, Rusya, Yeni Zelanda, Şili ve Arjantin diğer önemli elma üreticisi ülkelerdir. Fao kayıtlarına göre dünya da kişi başına ortalama elma tüketimi 8 kg civarında iken, Türkiye'de kişi başına elma tüketimi dünya ortalamasının 4 katı daha fazla ve 32 kilogram seviyesindedir.

Tüketicinin yüksek olmasına karşın ihracat ta aynı başarıdan söz etmek mümkün değil. Hatta elma üretiminde dünya 3. sū olan Türkiye özellikle Şili ve Arjantin'den elma ithal ediyor.

Elma üretim bölgelerinde üretici alıcı bulamamaktan şikayetçi. Ayrıca fiyatların düşük kalmasından yakınan üreticiler ithalatın durdurulmasını ve ihracatın desteklenmesini talep ediyorlar.

Bu yıl elma üretiminin bol olmasına karşın talebin yeterli seviyede olmaması, fiyatların düşük olması elma üreticisini zor durumda bırakmıştır. Türkiye'de üretilen elmanın minimum %50'si kalitesiz ve sanayi tipi elmadır. Bunun oranı 1 Milyon tonun üzerindedir. Bu miktar ise direk olarak heba olup gitmektedir. Türkiye'de elma suyu işleyen elma konsantresi üreten firmalarında yeterince olmamasından dolayı bu alanda çok ciddi bir ekonomik bir kayıp vardır. Geriye kalan kaliteli saydığımız elmanın % 30-40'da sağlıklı bir şekilde depolanamadığı için heba olup gitmektedir. Maalesef dünya elma üretiminde 3. sırada olmamıza rağmen, hem halkımızın sofrasına ulaşan, hem de ihraç edilen düzgün elma miktarı neredeyse % 15'lere kadar düşmektedir. Türkiye'de bodur elmacılık dediğimiz plantasyonlar bazı büyük firmalar tarafından kuruluyor. Bunların sayısı giderek artıyor. Mesela Niğde'de Sazlıca ve Altunhisar bölgelerinde İtalyanların kurmuş oldukları Bodur elma alanlarında neredeyse tüm Niğde'de üretilen kaliteli elma miktarından daha fazla 11 ayrı tür üzerine elma üretilmekte ve tamamı ihraç edilmektedir. Elmacılık üzerine son yıllardaki bu yeni yapılanma ve araştırmalar önümüzdeki beş yıl içerisinde Avrupa'nın en büyük elma ihracatçılarından birisi olacağımızı göstermektedir. Mesela hemen yanibaşımızdaki komşumuz Yunanistan'ın elma üretimi çok az olduğu için ihtiyacının büyük bir kısmını dışardan ithal ederek karşılamaktadır. Fakat mevcut üretim ve kalite ile Yunanistan'a elma satmamız mümkün değildir.

Üreticinin bahçede ortalama 200 bin TL den sattığı elma, tüketiciye 1,5 milyon TL den satılıyor. Asıl parayı aracılardan kazandığı, elma üreticisinin de milyonlarca tüketicinin de bu işten zarar gördüğü ifade ediliyor.

Dünyada elma üretiminde 3. sırada olmamıza rağmen dünya elma ihracatından aldığımız pay % 1'ler civarındadır.

Daha çok küçük işletmeler üretimi gerçekleştirmekte, bunlarda modern tekniklerden yoksun bulunmaktadır. Bu nedenle verim düşmektedir. Yeteri kalitede ve standartta üretim azdır.

Depolama, ambalajlama, girdi maliyetlerinin yüksek oluşu, teknik bilgi yetersizliği, ağaçların büyük bir bölümünün verim çağını doldurmuş olması vs. gibi sorunlar elma üretiminde ve pazarlamasında yeterli verimin alınmasını engellemektedir.

Sözü edilen bu sorunlardan dolayı, elma üreticiliğinde karlılık düşük kalmakta onbinlerce çiftçi ailesi mağdur olmaktadır.

Bu nedenle elma üreticilerinin ve elma yetiştiriciliğinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespit edilmesi için Anayasamızın 98. ve TBMM İktüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.